

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.887/2012/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. P. L. (címe) pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve (tartózkodási helye: cím) felperesnek, a dr. Görömbei Zoltán (címe) ügyvéd által képviselt.....Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 5.P.21.723/2011/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. és 32. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 125 000 (egyszázhuszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének a díját, valamint a le nem rótt 400 000 (négy százezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 2006. november hó 21. napja óta emberölés, testi sértés és önbíráskodás bűncselekmények elkövetése miatt büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodik.

2009. december hó 14. napja előtt elhízásban, magasvérnyomás-betegségben, köldöksérv műtét utáni állapotban, köldöksérv kiújulásában, gyógyszeresen kezelt nem ritmusos szív működésben, időszakos pitvarremegésben, valamint a bal térd mozgásának beszűkülésében szenvedett, ezek miatt számos alkalommal állt kórházi kezelés alatt. 2008. májusában az Országos Rehabilitációs és Szakértői Intézet III. csoportú rokkantságot jelentő 55 %-os össz-szervezeti egészségkárosodást véleményezett nála.

2009. december hó 14. és 21. napjai között a felperes az alperesnél került elhelyezésre a számú zárkában (betegszoba), ahol rajta kívül hat elítélt volt. 2009. december hó 17.

napján a felperes megfázás miatt megjelent **dr. L. A.** intézeti kezelőorvosnál, az elhelyezésével kapcsolatban a dokumentáció szerint kifogást nem adott elő. Aznap a büntetés-végrehajtási intézetre kiterjedő általános ellenőrzés során a zárkában cigarettát találtak, amelyet elkoboztak, ennek ellenére az esti órákra egyes elítéltek ismét dohányoztak, amivel összefüggésben konfliktus alakult ki, majd a felperes rosszul lett, mentővel szállították el.

A felperes 2010. október hó 18. és november hó 9. napjai között epehólyag eltávolítása miatt egészségügyi intézményben tartózkodott.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal szakértői bizottságának 2011. november hó 23. napi szakvéleménye az egészségkárosodását 44 % mértékűnek véleményezte.

A 2009. december hó 17. napi konfliktus és a felperes rosszulléte között lehetséges az összefüggés, de a testi panaszok és a dohányzás közötti összefüggés nem bizonyítható. Az ekkor bekövetkezett rosszullétnek egészségügyi következménye nem lett, egészségi állapota nem a rosszullét miatt romlott, hanem az időközben elvégzett, szövődményekkel is kísért epehólyag-eltávolítás műtét, valamint a műtési területen kialakult hasfali sérvésedés miatt. A kialakult állapota a munkavégzésben és a mindennapi tevékenységében korlátozza, de az nem a 2009. december hó 17. napi rosszullét következménye. Kifejezetten a rosszullét miatt gyógyulásának időtartama nem változott, újabb orvosi kezelése nem vált szükségessé. A konfliktus és ennek kapcsán kialakult rosszullét igen nagy valószínűséggel rövid ideig fennálló heveny stressz reakciót váltott ki, melyet főleg a pánik szorongásos vegetatív tünetei uralhattak. Ezen reaktív jellegű pszichés állapotváltozás gyorsan lezajlott, tartós pszichés állapotváltozást nem hozott létre.

A pert megelőzően a felperes (2011. július hó 1. napján) az alperessel szemben 5 000 000 Ft kártérítési igényt jelentett be amiatt, mert a zárkaellenőrzés ellenére egyes elítéltek dohányoztak, ami vitához vezetett és aminek következtében rosszul lett. Az alperes a kárigényt elutasította (42-220/7/2011.), mert a felperes nem bizonyította az alperes jogellenes magatartását és a kár bekövetkezését.

A felperes keresetében az alperest 2 500 000 Ft nem vagyoni és jogcímén 2 500 000 Ft vagyoni kárának a megtérítésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azt jogalapjában és összecszerűségében egyaránt vitatva.

Az elsőfokú bíróság a 20. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 250 000 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint a polgári jogi kártérítési felelősség alkalmazásának a feltételei a kár bekövetkezése, a károkozó magatartásának jogellenessége, annak felróhatósága és az ezek közötti okozati összefüggés. A károsultnak kell bizonyítania a kár bekövetkezését, annak mértékét, a károkozó magatartás és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggést, míg a károkozó kimentheti magát azzal, hogy a károkozás nem volt

jogellenes, vagy a kár elhárítása, megelőzése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Bármely feltétel hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapítását.

A felperes felhívás ellenére kísérletet sem tett vagyoni kára bizonyítására, azt csak általánosságban adta elő, a 2009. december hó 17. napi konfliktusból eredő egészségromlásra alapítva. A felperesnél a rosszullét miatt egészségromlás nem alakult ki, ezért a követelt vagyoni kár alapja is hiányzott.

A nem vagyoni kártérítés ugyan a személyiségvédelem alapvető eszköze, de mivel célja a reparáció biztosítása az elszenvedett sérelmekért, ezért önmagában a személyhez fűződő jog megsértése nem alapozza meg a nem vagyoni kártérítés alkalmazását. A következőkes bírői gyakorlat szerint (BDT. 1999/44., BDT. 2003/865.) a személyiségi jogi sérelem esetén önmagában a jogsértés ténye nem alapozza meg a nem vagyoni kárigényt. A bíróság a károsult által bizonyított hátrányhoz mérten határozhatja meg, hogy milyen összegű indokolt kárpótlásban részesítse. A nem vagyoni kártérítés egyik funkciója a kompenzáció, amely a személyi sérelem, hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett más nemű előnyt nyújtó funkciókat tölt be. A jogintézménynek ez a jellemzője azonban kizárólag csak akkor töltheti be a célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkeznek olyan hátrányok, amelyek kiegyenlítése pénzbeli kártérítéssel megalapozható.

A perbeli aggálytalan szakvélemény szerint a 2009. december hó 17. napján bekövetkezett rosszullét miatt nem állapítható meg egészségromlás, továbbá az okozati összefüggés sem bizonyított a konfliktus és a rosszullét, valamint a testi panaszok és a dohányzás között. Abban az esetben is, ha a rosszullét az alperes jogellenes és felróható magatartásával állna okozati összefüggésben, a személyiségi jogi sérelmek nem olyan súlyúak, amelyek a nem vagyoni kártérítés alkalmazását indokolnák.

Mindebből következően a kár, mint a kártérítési felelősség megállapításának elengedhetetlen feltétele hiányzott, ezért az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, mivel a további feltételek vizsgálata szükségtelen volt. A felperes által megjelölt tanúk kihallgatását azért mellőzte, mert az egészségromlás megítélése szakkérdés volt.

A pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjban jelentkező és jogszabályon alapuló mértékű perköltségének a megfizetésére, míg a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték az állam terhére maradt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást kérte. Változatlanul a konfliktus okozta rosszullétre és az annak talaján kialakult egészségkárosodására hivatkozott, valamint arra, hogy az alperes megsértette az egészséges és kulturált, füstmentes zárkában való elhelyezés biztosítására vonatkozó kötelezettségét. Az egészséghöz és az egészséges környezethez fűződő jogainak megsértése következtében az őt ért és a nem

vagyoni kártérítéssel kompenzálendő hátrányként az amúgy is rossz egészségi állapotának további romlását, a munkaképességének további csökkenését és az állandó pszichés nyomást, szorongást, betegségtudatot jelölte meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, amelyből levont jogi következtetéseivel is egyetértett az ítélet tábla.

A felperes fellebbezésében írtak miatt emeli ki az ítélet tábla, hogy a vagyoni kártérítésre okot adó egészségromlása és az alperesnek tulajdonított jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést nem bizonyította, azt a perben lefolytatott szakértői bizonyítás nem támasztotta alá.

A felperes nem bizonyított előadása ezért nem volt alkalmas részére vagyoni és nem vagyoni kártérítés megállapítására, ehhez szükséges lett volna ugyanis olyan konkrét egészségkárosodást és immateriális sérelmet bizonyítani, ami a kompenzáció ezen módjának alkalmazását indokolta volna. A nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, miszerint a személyiségi jogsértés önmagában nem alapoz meg nem vagyoni kártérítési kötelezettséget. A jogellenesség mellett a kártérítés további feltétele olyan nem vagyoni hátrány keletkezése, amelynek kiegyenlítése, kompenzálása csak pénzbeli előny nyújtásával biztosítható. A felperes a perben ilyen nem vagyoni hátrányt nem igazolt.

A Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A Ptk. 84. §-ának (1) bekezdésében felsorolt szankciók közül csak az e) pont alatti a szubjektív jellegű, amelynek értelmében alkalmazandó kártérítési szabály is a szubjektív jellegű felelősség Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében rögzített szabálya, eszerint pedig a kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltételek a kár, a jogellenes magatartás, a kettő közötti okozati összefüggés és a károkozó magatartásának a felróhatósága. Lévéen összefüggő feltételekről szó, bármelyik hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát.

A kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltétel hiánya kizárta az alperes marasztalását, miáltal megalapozottan került sor a felperes kártérítési keresetének az elutasítására, ezért az ítélet tábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján.

A felperes a fellebbezési eljárásban is pervesztes lett, ezért az ítélet tábla őt kötelezte a jogi képviselővel eljáró alperes költségének megtérítésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltség összegét a bírósági eljárásban

megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperes személyes költségmentessége okán a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli, ahogy az őt képviselő pártfogó ügyvéd díját is a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése alapján (Pp. 87. §-ának (2) bekezdése).

Debrecen, 2013. március hó 8. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő